

Zpravodaj Československého sdružení uživatelů TeXu

Jiří Veselý

Kdo je kdo: The Grand Wizard

Zpravodaj Československého sdružení uživatelů TeXu, Vol. 2 (1992), No. 1, 29–30

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/149613>

Terms of use:

© Československé sdružení uživatelů TeXu, 1992

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

Kdo je kdo: The Grand Wizard

Prohlédnete-li si podrobněji první stránky TUGboat, může vás překvapit fakt, že TUG má i „velkého kouzelníka“. Není to jediný exot tohoto druhu, existuje totiž i instituce kouzelníka fontového. Uhadnout, kdo je velkým kouzelníkem, je lehké: je to Donald Knuth. Uživatelé $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ u se snadno shodnou na tom, že **Don** je výjimečnou osobností, málokdo si však dokáže vybavit plnou šíři jeho zájmů.

Donald Ervin Knuth (* 1938) působí jako Fletcher Jones Professor na Computer Science Department na Stanfordově univerzitě (USA). Je členem obou amerických akademií (National Academy of Sciences, National Academy of Engineering). Kromě toho, že obdržel americkou národní vědeckou medaili (National Medal of Science) a je držitelem prestižní Turingovy ceny, je čestným doktorem několika významných univerzit.

Je autorem více než sta většinou vysoce ceněných publikací a monografií. Patří k vysoce erudovaným odborníkům v oblasti Computer Science, pronikavě ovlivnil matematickou typografii, publikoval v oblasti teologie; je znalcem hudby (propaguje dílo A. Dvořáka) a dobrým varhaníkem. I když tento výčet nepostihuje zcela plnou šíři jeho zájmů, ilustruje alespoň jejich různorodost. Pokusme se přiblížit ve zkratce některé jeho práce.

Z monumentálně koncipovaného díla *The Art of Computer Programming* vyšly zatím tři svazky. Je to jedno z nejznámějších Knuthových děl a není dosud ukončeno. Patří k základním dílům matematické informatiky (kromě popularizujícího článku *Computer science a jej vztah k matematice* se mohli čtenáři u nás seznámit ještě s překladem práce *Nadreálná čísla* — obojí vyšlo v časopise Pokroky MFA).

Z oblasti teologie je práce *3.16 Bible Text Illuminated*. Na 268 stranách zde Knuth demonstruje i svoji znalost kaligrafie. Kniha je komentářem k vybraným částem bible. Obsahuje i mnoho statistických dat. Dlužno říci, že kniha je výsledkem cca dvacetileté Knuthovy aktivity náboženského charakteru a svědčí o Knuthově hluboké znalosti bible; je zajímavou četbou i pro ty, jejichž vztah k náboženství je nevyhraněný nebo ne zcela pozitivní. Byla publikována poměrně nedávno v USA (AR Edit.). Nemá smysl reprodukovat její recenzi, kterou jsem si přečetl v anglické *T_EXline*, zaujalo mne však to, že recenzent nakoupil tuto knihu v několika exemplářích pro svoje přátele.

A konečně očekávané nošení dříví do lesa: patrně nejznámějším se Donald Knuth stal svým příspěvkem k digitální typografii. Je autorem $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ u, programovacího jazyka digitální typografie, který vytvořil ad hoc pro potřebu kompilované matematické a technické sazby (a bez kterého by se mnozí čtenáři

T_EXbulletinu již sotva obešli). Jestliže pro dílo „The Art of Computer Programming“ bývá Knuth někdy nazýván Einsteinem informatiky, pak v souvislosti s T_EXem je vhodné citovat výrok Gordona Bella: *T_EX je možná nejdůležitějším objevem v typografii tohoto století. Zavádí standardní jazyk počítačové typografie a lze ho významově přirovnat ke Gutenbergově vynálezu knihtisku.* Toto hodnocení je na místě: dokazují to četná ocenění, kterých se D. Knuthovi v souvislosti s T_EXem dostalo.

Oslav — alespoň těch pompézních, spojených s často pro normálního smrtelníka nepochopitelnými výročími — našťastí ubylo. Vzpomenete-li letos 5. května 1945 v jakémkoli smyslu na Pražské povstání (a je proč vzpomenout, vždyť mnoho z těch, kteří v něm ztratili životy, se pak čtyřicet let jistě obracelo v hrobě) a budete-li si chtít připomenout něco veselejšího, věnujte vzpomínku patnáctiletému výročí zrodu T_EXu a také jeho tvůrci, velkému kouzelníkovi Donu Knuthovi.

-jv-

Popis programu TEXSPELL

POZOR: Systém TEXSPELL tvořený programem TEXSPELL a jeho datovými soubory (slovníky) je dílo chráněné autorským zákonem. Výhradními držiteli autorských práv k systému TEXSPELL jsou RNDr. Januš Drózd, CSc., RNDr. Jan Hajič a RNDr. Jan Hric.

Šíření systému TEXSPELL mimo členy CSTUG je porušením autorského zákona. Autoři systému TEXSPELL ani firma SEZAM nenosou žádnou zodpovědnost za případné škody, které by uživatelům systému TEXSPELL vznikly v souvislosti s jeho používáním. Kontakt na autory systému TEXSPELL: Januš Drózd, Zdaru 6, 140 00 Praha 4, tel. (02)8153461, e-mail SVT26@CSPGCS11.

1. Úvod

Program TEXSPELL*) slouží ke kontrole pravopisu ve zdrojových souborech pro T_EX. V současné verzi může sloužit pro češtinu nebo slovenštinu,

*) Text popisu vznikl z elektronicky šířeného autorského popisu nepatrnými úpravami zejména tiskového charakteru.